

Θα συζητηθεί η τρίτη με αριθμό 454/20-02-2023 επίκαιρη ερώτηση δεύτερου κύκλου του Βουλευτή Α΄ Θεσσαλονίκης του Κομμουνιστικού Κόμματος Ελλάδος κ. Ιωάννη Δελή προς την Υπουργό Παιδείας και Θρησκευμάτων, με θέμα: «Άμεση πληρωμή όλων των πρακτικών ασκήσεων των φοιτητών στα πανεπιστήμια».

Θα απαντήσει ο Υφυπουργός Παιδείας και Θρησκευμάτων, κ. Ευάγγελος (Άγγελος) Συρίγος.

Έχετε τον λόγο για δύο λεπτά, κύριε Δελή.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΔΕΛΗΣ: Ευχαριστώ πολύ, κύριε Πρόεδρε.

Η ερώτησή μας σήμερα, κύριε Υπουργέ, αφορά στις απλήρωτες πρακτικές ασκήσεις των φοιτητών, καθώς στα πανεπιστήμια όλης της χώρας υπάρχουν εκατοντάδες φοιτητές και φοιτήτριες που ενώ ολοκλήρωσαν τις πρακτικές τους ασκήσεις, είναι απλήρωτοι για μήνες, ακόμη και για χρόνια.

Μόλις πριν έναν μήνα πληρώθηκαν όσοι έκαναν πρακτική πρόπερσι, το ακαδημαϊκό έτος δηλαδή 2020-2021, ενώ όσοι έκαναν πρακτική την επόμενη χρονιά, το 2021-2022 αλλά και τη φετινή 2022-2023 παραμένουν ακόμα απλήρωτοι.

Άρα το συμπέρασμα που βγαίνει, κύριε Υπουργέ, είναι ότι μόνο ως πρόκληση, για να μην πω κοροϊδία, ηχούν ακόμα κάποιες δηλώσεις της Κυβέρνησής σας πριν από κάποιους μήνες δια στόματος της Υπουργού Παιδείας μάλιστα, περί του τέλους των απλήρωτων πρακτικών. Και αναδεικνύεται για άλλη μια φορά ότι το πρόβλημα των πρακτικών ασκήσεων εξακολουθεί να είναι τεράστιο.

Όμως, κύριε Υπουργέ, οι φοιτητές δεν γίνεται να δουλεύουν δωρεάν και ούτε μπορούν να περιμένουν πότε θα περισσέψει κάτι από τα δισεκατομμύρια των διάφορων πακέτων που δίνονται στα πανεπιστήμια για συμπράξεις αυτών με επιχειρήσεις, προκειμένου να πληρωθούν. Και βέβαια, σε συνθήκες ζωής όπου το κόστος της ζωής αλλά και των σπουδών είναι στα ύψη η Κυβέρνηση θαρρούμε ότι δεν έχει το δικαίωμα να παίζει με τις ανάγκες τους και να κρατά σε αναμονή εκατοντάδες φοιτητές, προκειμένου να πληρωθούν για τα δεδουλευμένα προηγούμενων μηνών και ετών.

Σας ρωτάμε λοιπόν, τι μέτρα θα λάβει η Κυβέρνησή σας, ώστε: πρώτον, να καταβληθούν άμεσα τα δεδουλευμένα όλων των φοιτητών στις πρακτικές ασκήσεις. Επιμένω στη λέξη άμεσα. Οι πληρωμές των πρακτικών από δω και πέρα να γίνονται επιτέλους σε μηνιαία βάση και όχι να περιμένουν μήνες τα παιδιά. Και βεβαίως, οι πρακτικές, αυτό όμως θα το συζητήσουμε και στη συνέχεια, να πραγματοποιούνται ενταγμένες στα προγράμματα σπουδών, με ευθύνη του πανεπιστημίου και να εξασφαλιστεί βεβαίως ότι θα γίνονται με πλήρη εργασιακά και ασφαλιστικά δικαιώματα.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Δημήτριος Βίτσας): Τον λόγο έχει ο Υφυπουργός Παιδείας και Θρησκευμάτων, κ. Άγγελος Συρίγος για τρία λεπτά.

ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ (ΑΓΓΕΛΟΣ) ΣΥΡΙΓΟΣ (Υφυπουργός Παιδείας και Θρησκευμάτων): Ευχαριστώ πολύ, κύριε Πρόεδρε.

Κύριε συνάδελφε, θα ξεκινήσω πρώτα από όλα με αυτό που αναφέρατε για την αναφορά της κ. Κεραμέως για το θέμα των πρακτικών ασκήσεων, της πληρωμής τους και των ασφαλιστικών εισφορών.

Θα ήθελα να σας θυμίσω ότι με το άρθρο 69 του ν.4957/2022 καθορίστηκε ένα εντελώς νέο πλαίσιο για την πρακτική άσκηση φοιτητών. Μεταξύ άλλων στο άρθρο 69 ορίζεται ότι στις πολλές περιπτώσεις -δεν είναι

εκατοντάδες, είναι χιλιάδες, κύριε συνάδελφε- σπουδών πρώτου και δεύτερου κύκλου, όπου προβλέπεται η διενέργεια πρακτικής άσκησης φοιτητών ως υποχρεωτική ή ως προαιρετική, ορίζονται οι λεπτομέρειες του άρθρου 69. Ειδικότερα στην παράγραφο 6 ορίζεται ότι οι φοιτητές που διεξάγουν πρακτική άσκηση υπάγονται υποχρεωτικά στην ασφάλιση του ΕΟΠΥΥ μέσω του e-ΕΦΚΑ και διευκρινίζει ότι αφορά μόνο στον κλάδο του ατυχήματος, το κόστος της οποίας βαρύνει αποκλειστικά τον φορέα υποδοχής. Ως προς το ύψος μηνιαίας αποζημίωσης, στο άρθρο 7, έχουμε διεξαγωγή πρακτικής ασκήσεως σε φορείς του ιδιωτικού τομέα με το 80% του νομοθετημένου κατώτατου βασικού μισθού, εφόσον η άσκηση είναι 40 ώρες εβδομαδιαίως και ανάλογα με τη μείωση του αριθμού των ωρών υπάρχει αναλογική μείωση αυτού του ποσού.

Τώρα αυτά μπορούν να βαρύνουν είτε τον προϋπολογισμό των συγχρηματοδοτούμενων προγραμμάτων από ίδιους ιδιωτικούς πόρους είτε τους ΕΛΚΕ. Ειδικά για τους φοιτητές που διεξάγουν υποχρεωτική πρακτική άσκηση για την επιτυχή ολοκλήρωση του προγράμματος σπουδών σε σχολικές μονάδες, που είναι ένα πολύ μεγάλο ποσοστό, το κόστος αποζημίωσης καθορίζεται από το κράτος με μια κοινή απόφαση του Υπουργείου Παιδείας και του Υπουργείου Οικονομικών.

Επομένως, έχουμε αυτήν τη στιγμή με τον ν.4957 το νομικό πλαίσιο που καθορίζει ρητώς πώς γίνεται η υποχρεωτική πληρωμή και η υποχρεωτική ασφάλιση όλων όσων κάνουν πρακτική άσκηση. Αυτό δεν υπήρχε ως τώρα.

Στη δευτερολογία μου θα αναφερθώ σε συγκεκριμένα στοιχεία, σε σχέση με αυτό το οποίο ρωτήσατε, διότι εγώ έχω εντελώς διαφορετική εικόνα τόσο για τα προγράμματα των ΕΛΚΕ που χρηματοδοτούνται από τα πανεπιστήμια όσο και για τα προγράμματα των ΕΣΠΑ. Οπότε αν θέλετε να είστε πιο συγκεκριμένος για κάποιο συγκεκριμένο πρόγραμμα, αν μπορείτε να το πείτε διότι τα προγράμματα αυτά τα τρέχουν τα ίδια τα πανεπιστήμια, να εντοπίσουμε που υπάρχει πρόβλημα.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Δημήτριος Βίτσας): Κύριε Δελή, έχετε τον λόγο.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΔΕΛΗΣ: Ο Υπουργός στην πρωτολογία του απάντησε ότι υπάρχει το θεσμικό, το νομικό πλαίσιο εδώ και έναν χρόνο περίπου. Το ερώτημα είναι γιατί δεν εφαρμόζεται; Γιατί παραμένουν απλήρωτοι αυτοί οι άνθρωποι, αυτοί οι φοιτητές; Δεν είναι εκατοντάδες, είπατε ότι είναι χιλιάδες. Ακόμα χειρότερα δηλαδή.

ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ (ΑΓΓΕΛΟΣ) ΣΥΡΙΓΟΣ (Υφυπουργός Παιδείας και Θρησκευμάτων): Χιλιάδες που κάνουν πρακτική άσκηση.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΔΕΛΗΣ: Χιλιάδες που είναι απλήρωτοι.

ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ (ΑΓΓΕΛΟΣ) ΣΥΡΙΓΟΣ (Υφυπουργός Παιδείας και Θρησκευμάτων): Δεν είπα αυτό.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΔΕΛΗΣ: Είναι πάρα πολλοί οι απλήρωτοι, δεν θα τους μετρήσουμε τώρα έναν, έναν. Είναι πάρα πολλοί οι απλήρωτοι φοιτητές που κάνουν πρακτικές ασκήσεις, παρά το ότι υπάρχει ένα θεσμικό πλαίσιο όπως είπατε, το οποίο -το είχαμε πει τότε και στη συζήτηση του νομοσχεδίου- δεν εξασφαλίζει πλήρη εργασιακά και ασφαλιστικά δικαιώματα. Καλύπτει μερικώς τα ζητήματα αυτά με τις πρόνοιες που υπάρχουν.

Το συμπέρασμα που βγαίνει, κύριε Υπουργέ, και από την απάντησή σας -γιατί δεν άκουσα πως για την άμεση πληρωμή αυτών των φοιτητών θα κάνει κάτι το Υπουργείο σας ή η Κυβέρνηση, εκτός κι αν το κρατάτε για τη δευτερολογία σας, μακάρι- είναι ότι όλες οι κυβερνήσεις, όλα αυτά τα χρόνια

δεν έχουν πάρει ουσιαστικά κανένα μέτρο ώστε οι φοιτητές να έρχονται σε ουσιαστική επαφή με την επιστήμη την οποία σπουδάζουν στο πανεπιστήμιο. Στις περισσότερες περιπτώσεις, οι φοιτητές στην πρακτική τους άσκηση βγάζουν τη «λάντζα» της εργασίας εκεί που καλούνται να κάνουν πρακτική άσκηση.

Να πω ορισμένα παραδείγματα για να τεκμηριώσω αυτό που λέω. Στη Σχολή Επαγγελματιών Υγείας του ΠΑΔΑ υπάρχει ένα πρόβλημα με την πρακτική άσκηση, γιατί έχουν μειωθεί πάρα πολύ οι δημόσιες θέσεις στα δημόσια νοσοκομεία για την πρακτική. Στη μαιευτική για παράδειγμα πρέπει να συμπληρώσουν οι φοιτητές και οι φοιτήτριες σαράντα τοκετούς στην πρακτική τους. Και για να τους συμπληρώσουν πολλές κοπέλες αναγκάζονται να πάρουν παράταση και φτάνουν να κάνουν πρακτική μέχρι και οκτώ μήνες για να συμπληρωθεί αυτός ο αριθμός, γιατί στα κρατικά μαιευτήρια, στα δημόσια νοσοκομεία αυτά, στο ΕΛΕΝΑ, κ.α. δεν γίνονται τόσοι πολλοί τοκετοί και όλο αυτό χωρίς να πληρώνονται για μήνες και βέβαια χωρίς να μπορούν να κάνουν και κάποια άλλη δουλειά, για να εξασφαλίσουν τα προς το ζην.

Ένα άλλο παράδειγμα. Το κράτος, από τη μια, θεσπίζει πρακτική άσκηση για την απόκτηση επάρκειας, της διδακτικής και παιδαγωγικής επάρκειας –αυτό είναι ένα άλλο θέμα, θα το συζητήσουμε κάποια στιγμή αναλυτικά, γιατί καίει χιλιάδες ανθρώπους- και από την άλλη, ενώ ζητά την απόκτηση της επάρκειας, δεν εξασφαλίζει τον αναγκαίο αριθμό θέσεων ειδικά για μαθήματα, όπως είναι η χημεία, τα οικονομικά, η γεωλογία, η γεωγραφία, που έχουν λίγες ώρες στο σχολικό πρόγραμμα. Πρόπερσι, μάλιστα, αυξήσατε απαράδεκτα και αιφνιδιαστικά τις ώρες της πρακτικής άσκησης για ένα μεταπτυχιακό πρόγραμμα ειδικής αγωγής και εκπαίδευσης, από διακόσιες ώρες σε πεντακόσιες ώρες, παρακαλώ! Είχαμε κάνει και σχετική ερώτηση τότε ως ΚΚΕ, η οποία παραμένει ακόμα αναπάντητη.

Άλλο παράδειγμα. Προβλεπόταν οι φοιτητές του Τμήματος Κοινωνικής Εργασίας στο Πανεπιστήμιο Δυτικής Αττικής να κάνουν πρακτική άσκηση όχι επί πληρωμή και με εργασιακά και ασφαλιστικά δικαιώματα όπως πρέπει -αυτά ισχύουν τώρα-, αλλά να προσφέρουν εργασία δωρεάν, επειδή, λέει –προσέξτε!-, η πρακτική άσκηση στο πρόγραμμα σπουδών αναφέρεται ως μάθημα. Δεν είναι πρακτική, είναι μάθημα με τον τίτλο: «Πρακτική εργαστηριακή άσκηση, εποπτεία 1 και 2».

Δεν είναι καθόλου υπερβολή, κύριε Υπουργέ, να ειπωθεί εδώ –νομίζω το γνωρίζετε, μιας και είστε στο χώρο των πανεπιστημίων- ότι εξαιτίας των προβλημάτων της πρακτικής άσκησης, των μεγάλων και οξυμένων προβλημάτων, χιλιάδες φοιτητές βρίσκονται πολλές φορές σε αναμονή για πολλούς μήνες, προκειμένου να ολοκληρώσουν τις σπουδές τους.

Το συμπέρασμα απ' όλα αυτά, κύριε Υπουργέ, είναι ότι υπάρχει μια πολιτική που υποβαθμίζει συστηματικά σε αυτό το πλαίσιο διαχωρισμού θεωρίας και εφαρμογής το συνολικότερο περιεχόμενο των σπουδών και η πρακτική μετατρέπεται σε μια μέθοδο, σε ένα εργαλείο, για να τροφοδοτείται η αγορά με ειδικευόμενους φθηνούς εργαζόμενους, οι οποίοι αφού λάβουν κάποιες βασικές γνώσεις στο πανεπιστήμιο, τα υπόλοιπα θα τα μαθαίνουν στη δουλειά, το work base learning, όπως λέγεται, ώστε να τους διαμορφώνει και ο εργοδότης εκεί όπως θέλει για την αντιστοιχία δεξιοτήτων, που είναι ένα άλλο ζήτημα.

Έτσι, λοιπόν, οι πρακτικές φεύγουν από τα προγράμματα σπουδών, περιορίζονται χρονικά και μετατρέπονται σε απλήρωτη εργασία για τους επιχειρηματίες. Εδώ ο φοιτητής που κάνει πρακτική στις περισσότερες περιπτώσεις αντιλαμβάνεται ότι είναι κυριολεκτικά μόνος του, γιατί ούτε το κράτος ούτε τα πανεπιστήμια αναλαμβάνουν καμία ευθύνη για τους επιστημονικούς όρους κάτω από τους οποίους θα έπρεπε να διεξάγεται η πρακτική του άσκηση.

(Στο σημείο αυτό χτυπάει το κουδούνι λήξεως του χρόνου ομιλίας του κυρίου Βουλευτή)

Αυτό που λέμε εμείς και κλείνω, κύριε Πρόεδρε, ευχαριστώντας για την ανοχή, είναι ότι η πρακτική άσκηση, η οποία βεβαίως και είναι απαραίτητη – αλίμονο!- πρέπει να γίνεται όπως επιβάλουν οι σύγχρονοι όροι της εκπαίδευσης, αλλά και η ίδια η επιστήμη. Πρέπει να εντάσσεται αρμονικά στο πρόγραμμα σπουδών, να συνοδεύει τη θεωρητική εκπαίδευση με συγκεκριμένη μέθοδο και κλιμάκωση. Γι' αυτό η πρακτική άσκηση του φοιτητή να επιβλέπεται από το πανεπιστημιακό του τμήμα. Έτσι μονάχα η πρακτική θα αποτελεί οργανικό μέρος της εκπαίδευσής του και όχι κάτι άλλο, μια απλήρωτη δουλειά στο τέλος. Αυτό σημαίνει, βεβαίως, ότι το κράτος και τα πανεπιστήμια θα πρέπει να αναλάβουν επιτέλους τη συνολική, την πλήρη ευθύνη και την εποπτεία για τη διεξαγωγή της πρακτικής άσκησης και την πληρωμή των πρακτικάρων φοιτητών, όπως λέγονται, με πλήρη εργασιακά και ασφαλιστικά δικαιώματα.

Βεβαίως, ελπίζω να πείτε κάτι, ότι θα κάνετε κάτι ως Κυβέρνηση, για να πάρουν τα χρήματά τους αυτοί οι άνθρωποι.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Δημήτριος Βίτσας): Κύριε Υπουργέ, έχετε τον λόγο για τρία λεπτά.

ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ (ΑΓΓΕΛΟΣ) ΣΥΡΙΓΟΣ (Υφυπουργός Παιδείας και Θρησκευμάτων): Κύριε συνάδελφε, ο λόγος για τον οποίον ζήτησα να μου δώσετε συγκεκριμένα στοιχεία, είναι διότι εδώ έχουμε δυο πράγματα: Έχουμε τους ΕΛΚΕ οι οποίοι χρηματοδοτούνται από το Υπουργείο Παιδείας και έχουμε και το πρόγραμμα ΕΣΠΑ, το οποίο χρηματοδοτεί τέτοια προγράμματα. Αρμόδιοι για την καταβολή των ποσών στους δικαιούχους φοιτητές και φοιτήτριες είναι τα πανεπιστήμια, αποκλειστικώς τα πανεπιστήμια.

Εκείνο για το οποίο εμείς μπορούμε να ελεγχθούμε για αυτή τη στιγμή, είναι κατά πόσο το Υπουργείο Παιδείας έχει καταβάλει τα συγκεκριμένα ποσά και τι απορροφητικότητα υπάρχει.

Ξεκινώ με την περίοδο 2020-2021 και 2021-2022. Εδώ θα αναφερθώ στις χρηματοδοτήσεις των ΕΛΚΕ στα ΑΕΙ, διότι είπαμε ότι τα ΑΕΙ είναι αρμόδια.

Καταθέτω στα Πρακτικά της Βουλής έναν πλήρη κατάλογο, στον οποίο φαίνεται ότι μεταξύ 2020-2022 έχει καταβληθεί από το Υπουργείο Παιδείας το συνολικό ποσό των 40 εκατομμυρίων ευρώ. Ξαναλέω, για την περίοδο 2020-2022. Για το έτος 2023 δεν έχουν διαβιβαστεί ακόμη οι βεβαιώσεις υποβολής των σχετικών στοιχείων, το οποίο είναι προϋπόθεση για τη χρηματοδότηση.

(Στο σημείο αυτό ο Υφυπουργός Παιδείας και Θρησκευμάτων κ. Ευάγγελος (Άγγελος) Συρίγος καταθέτει για τα Πρακτικά το προαναφερθέν έγγραφο, το οποίο βρίσκεται στο αρχείο του Τμήματος Γραμματείας της Διεύθυνσης Στενογραφίας και Πρακτικών της Βουλής)

Έρχομαι στο πρόγραμμα ΕΣΠΑ. Το πρόγραμμα ΕΣΠΑ έχει προβλέψει έως τώρα να δαπανηθούν για την πρακτική άσκηση 90 εκατομμύρια ευρώ. Έως σήμερα έχουν δαπανηθεί 83 εκατομμύρια ευρώ. Επομένως, η συντριπτική

πλειοψηφία αυτών των προγραμμάτων τρέχει. Ο λόγος που ζήτησα συγκεκριμένο πανεπιστήμιο είναι για να μπορούμε να εντοπίσουμε εάν σε κάποιο πανεπιστήμιο υπάρχει μια καθυστέρηση και να διερευνήσουμε τι συμβαίνει με το συγκεκριμένο πανεπιστήμιο. Διότι σε γενικές γραμμές, έχοντας δώσει 40 εκατομμύρια για τους ΕΛΚΕ, καλύπτοντας πλήρως την περίοδο 2020-2022 –θα δείτε τα στοιχεία, σας τα έχω ανά πρόγραμμα και ανά πανεπιστήμιο πλήρως, είναι 39.970.000, εάν δεν κάνω λάθος- και έχοντας έως τώρα δαπανήσει 83 από τα 90 εκατομμύρια από το ΕΣΠΑ, δεν εντοπίζω εγώ κάποιο πρόβλημα. Για το 2023, όπως σας είπα, δεν έχουν διαβιβαστεί ακόμα οι βεβαιώσεις υποβολής, που είναι η προϋπόθεση για τη χρηματοδότηση.

Σας ευχαριστώ πολύ.